

Mankolan
yhtenäiskoulu
Lukuvuosisuunnitelma
2025–2026
Kasvun ja oppimisen palvelut

JYVÄSKYLÄ

Lukuvuosisuunnitelma käsitelty

	PVM
Vanhempainyhdistys	29.9.2025
Oppilaskunta	24.9.2025
Henkilökunta	16.9.2025

Lukuvuosisuunnitelma hyväksytty **26.11.2025**

Sami Lahti
Palvelujohtaja

Muutosloki

Päivämäärä	Luku	Lyhyt kuvaus muutoksesta	Tekijä

Sisällys

Sisällys.....	3
1 Kasvu ja oppiminen Jyväskylässä	4
2 Organisaatio ja henkilöstö	4
2.1 Koulun henkilöstön organisoituminen	4
2.2 Kasvun ja oppimisen palveluiden organisaatio	6
3 Lukuvuoden 2025–2026 toiminta.....	6
3.1 Työajat.....	6
3.2 Opetuksen yleinen järjestäminen.....	7
3.3 Koulun ulkopuolella annettava opetus	8
3.4 Opetuksen yhteydessä järjestettävä muu toiminta	9
3.5 Osallisuus, yhteistyö ja viestintä	9
3.6 Muut kehittämisen kohteet.....	9
4 Kasvun ja oppimisen tuki	10
4.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki meidän koulussa	10
4.1.1 Yleisopetus.....	10
4.1.2 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus	12
4.2 Kasvun ja oppimisen tuki perusopetuksessa	12
4.3 Tuki kasvun ja oppimisen palveluissa.....	12
5 Kehittämisohjelma 2023–2025	13
5.1 Vuorovaikutustaidot ja yhteisöllisyys	13
5.2 Toimintaympäristön rakenteet ja prosessit	13
5.3 Osaavat ja hyvinvoivat ammattilaiset.....	14
5.4 Yhteisöllinen johtaminen, tietoperustaisuus ja laadun arviointi	15
6 Kaupunkistrategiasta nousevat muut teemat.....	15
6.1 Kansainvälisyys.....	15
6.2 Resurssiviisaus.....	17
6.3 Liikunnallinen elämäntapa	18
6.4 Kulttuuri	20
6.5 Elinvoima.....	21
7 Suunnitelmat.....	22
7.1 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	22
7.2 Opiskeluhoitosuunnitelma	22
7.3 Ympäristösuunnitelma	23
7.4 Muut suunnitelmat	23

1 Kasvu ja oppiminen Jyväskylässä

Kasvun ja oppimisen palvelut vastaavat Jyväskylässä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden eri toimintojen järjestämisestä. Tavoitteenamme on rakentaa lapselle yhtenäinen opinpolku taaperoi käisestä aina nuoreksi aikuiseksi saakka Jyväskylän kaupunkistrategian arvojen mukaisesti. Arvojamme ovat **inhimillisyys, vastuullisuus, rohkeus, avoimuus ja turvallisuus**. Yhteinen missiomme on "Edistämme kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä".

Kaupunkistrategian koulutuskaupunkikärjen tavoitteiden pohjalta on luotu vuosille 2023–2025 [Kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämisohjelma](#), joka tuo suuntaviivoja seuraavien vuosien kehittämistyölle.

Kehittämisohjelmassa on neljä teemaa:

- Vuorovaikutustaidot ja yhteisöllisyys
- Toimintaympäristön rakenteet ja prosessit
- Osaavat ja hyvinvoivat ammattilaiset
- Yhteisöllinen johtaminen, tietoperustaisuus ja laadun arviointi

Jyväskylän kaupunki on myös [Lapsiystävällinen kunta](#).

2 Organisaatio ja henkilöstö

2.1 Koulun henkilöstön organisoituminen

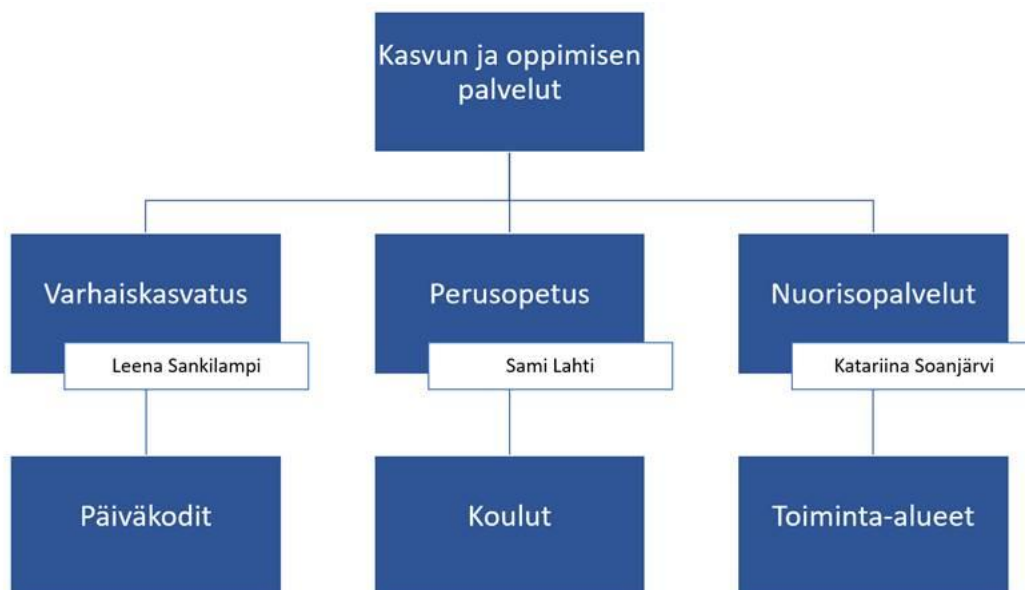
Toiminta	Kuvaus
Johtamisjärjestelmä	Johtamisrakenne koostuu rehtorista ja apulaisrehtorista sekä neljän opettajan johtoryhmästä, jotka valmistelevat ja tarvittaessa linjaavat eri asioita koulussa. Kaikki neljä opettajaa toimivat samalla tiimin vetäjinä.
Tiimirakenne	Tiimirakenne koostuu useasta koulun toimintakulttuuriin keskeisesti kuuluvasta tiimistä, jotka edistävät ja kehittävät eri asioita tiimin teemoihin liittyen. Erilaisia tiimejä ovat: a) teematiimit, b) luokkatasotiimit sekä c) aineryhmätiimit. • Jokainen opettaja ja osa ohjaajista kuuluvat tiimeihin • yhteinen tapaaminen YS-ajalla n. 1–2 krt/kk sekä muu työskentely •
Vastuutiimit/työryhmät	a) Teematiimit: tv, turvallisuus, hyvinvoiva koulu, kansainvälisyys, kestävä kehitys, tyhy, VKHS sekä tuen tiimi. b) Luokkatasotiimit: 1–4, 5, 6, 7, 8, 9 luokanohjaajat sekä muut ilman valvontaluokkaa olevat opettajat (tapahtumajärjestelyt ja organisointi)

	c) Aineryhmät: matikistit, reaali, tai-tai, liikunta/tt, erkat ja opot, vieraat kielet ja äidinkieli sekä alakoulun luokkaryhmät.
Henkilöstö	Linkki peda.net-sivulle
Delegointijärjestys	Rehtorin ja apulaisrehtorin poissa ollessa koulusta vastaa Ritva Hakkarainen 040 481 1169 -> Janne Nummela 040 570 1862 -> Satu Hintikka 050 442 1701 (31.12.25 saakka) Roope Palve 040 515 3598 (1.1.2026 alkaen) -> Kaisa Kunnari 050 593 2375
Vastuutehtävä	Tehtävän kuvaus ja mistä korvataan
Kouluun palaavan oppilaan vastaanottamisesta vastaava(t) henkilö(t) rehtorit	Paluusuunnitelman laatimiseen ja muihin toimenpiteisiin tarvittavat vastuuhenkilöt. Rehtori, jolla on kokoonkutsumisen vastuu sekä kyseisen oppilaan luokan erityisopettaja ja luokanvalvoja ja tarvittaessa opo.
Kulttuurivastaava Mari Tiainen 1–6 lk Riia-Maria Kyllönen 7–9 lk	Vastaa koulun kulttuuri-OPS Kompassiin liittyvästä viestinnästä, välittää kulttuuri- ja taidekasvatukseen liittyvää materiaalia, tiedotteita ym., osallistuu kulttuurivastaavien infotilaisuuksiin. Aitan avain -kortti, ei muuta erillistä korvausta.
L2-yhdyshenkilö Outi Jokinen	Osallistuu koulun kansainvälisyystoiminnan ja globaalikasvatuksen kehittämiseen sekä tavoitteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen, osallistuu L2-yhdysopettajaverkoston koulutuksiin ja tapaamisiin, välittää tietoa kouluilla sekä raportoi tarvittaessa koulujen kv-toiminnasta. Korvaus koulukohtaisesta kehittämisrahasta ja L2-yhdysopettajaverkoston koulutusten osalta hankkeelta.
Liikkuva koulu -yhdyshenkilö Jaska Kunelius 1–6 lk Anu Holmstedt 7–9 lk Tuomas Rintala 7–9 lk	Vastaa liikkuva koulu -toiminnasta omalla koulullaan. Korvaus koulukohtaisesta kehittämisrahasta.
Oppilaskunnan ohjaava opettaja Elina Luomala 1–6 lk Mikko Huttunen 7–9 lk Panu Jaskari 7–9 lk	Vastaa koulun oppilaskuntatoiminnasta. Korvaus OVTES-erityistehtävästä.
Pedagoginen tukihenkilö (DigiOne) Anneli Tikkanen	DigiOnen käyttöönoton tueksi nimetty opettaja (pilotti- ja toisen aallon koulut). Korvaus DigiOne-kustannuspaikalta. Sovitaan erikseen korvauskäytännöt lukuvuoden alussa.
Tuen yhdyshenkilö Kaisa Kunnari	Osallistuu yhteisiin verkostotapaamisiin vuosikellon mukaisesti, tukee henkilöstöä oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvissä kysymyksissä, tiedottaa koulussa ajankohtaisista tuen asioista sekä viestii yksiköstä nousevia asioita kasvun ja oppimisen tuen asiantuntijoille.
Tukioppilastoiminnan ohjaava opettaja Elina Lampela Hannele Vestola	Vastaa koulun tukioppilastoiminnasta. Korvaus OVTES-erityistehtävästä.
Turvallisuusvastaava (varahenkilö) Ritva Hakkarainen	Osallistuu turvallisuuteen liittyvien suunnitelmien laadintaan/päivittämiseen, turvallisuus- ja suojelukursseille sekä

	päivittää tarvittaessa osaamistaan. Vastaa turvallisuusasioihin perehdyttämisestä.
VKHS-vastuhenkilö Virpi Hirvonen ja Laura Purontakanen	Koordinoi ja ylläpitää väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän (VKHS) vastaista toimintaa omassa koulussa. On jäsen yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä. On mukana VKHS-tilanteiden selvittelyssä.
Ympäristöyhdyshenkilö Mimmi Turpeinen	Osallistuu kasvun ja oppimisen ympäristöyhdyshenkilöiden tapaamisiin ja edistää omassa koulussaan kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista. Korvaus koulukohtaisesta kehittämisrahasta.
Kasvihuonevastuhenkilö Sanna Penttinen Vilhelmiina Alaoja	Vastaa kasvihuoneen toiminnasta, Taimiakatemian vetämisestä sekä koulukanien ylläpidosta.

2.2 Kasvun ja oppimisen palveluiden organisaatio

Kasvun ja oppimisen palveluiden organisaatio on kuvattu alla. Kuvasta poiketen palvelujohtaja Leena Sankilammen alaisuudessa on myös Korpilahden yhtenäiskoulu.

Kuva. Kasvun ja oppimisen palveluiden organisaatiokaavio.

3 Lukuvuoden 2025–2026 toiminta

3.1 Työajat

Lukuvuoden alku ja	Lukuvuosi alkaa torstaina 7.8.2025 Lukuvuosi päättyy lauantaina 30.5.2026
---------------------------	--

päätyminen	
Loimat	Syysloma on viikolla 42 eli 13.-19.10.2025 Joululoma on 22.12.2025-6.1.2026 Talviloma on viikolla 9 eli 23.-1.3.2026
Lyhenne-tyt päivät	to 7.8. klo 9–12 (lukuvuoden aloituspäivä) la 20.9. klo 9–13 (lauantaikoulupäivä) la 21.12. klo 9–12 (lukukauden päätöspäivä) ti 10.2. klo 12-15.30 henkilökunnan yhteinen tyhy-päivä la 30.5. klo 9–11 (lukuvuoden päätöspäivä)
Muut poikkeuspäivät (ei lyhenne-tyt päiviä)	Ylimääräinen (lauantaityöpäivällä 20.9.25 korvattu) vapaapäivä helatorstain jälkeinen perjantai 15.5. Oman luokan tunteja yhteensä 18 h (3 x 2 h ja 3 x 4 h): 10.10., 18.12., 28.1., 12.2., 30.4. Halloween-tapahtuma 31.10. Joulumyyjäiset 27.11. Itsenäisyysjuhla/tanssiaiset 7–9 lk 4.12. Taksvärkkipäivä 5.12. Ypr-pikkujoulu JKL:n Ypr-ryhmille 11.12. 8–12 LI1-2-tilassa. Joulujuhlat 1–6 lk 17.12. Ystävänäpäivä tapahtuma 13.2. Talent-show 30.4. Ysien hyväntekemisen päivät 19.–21.5. Ysien päivä 22.5. Kevätjuhla 1–7 lk Lisäksi toimintapäivävaraukset: 19.11., 30.3., 12.5., 28.5.
Koulupäivän aikataulu	8.15–9.45 Oppitunnit 1–2 9.45–10.15 Paussi (eli välitunti) 10.15–12 Oppitunnit 3–4 (sis. ruokailun) 12–12.30 Paussi 12.30–14 Oppitunnit 5–6 14-14.15 Sisäpaussi+välipalapaussi 14.15–15.45 Oppitunnit 7-8
Koulun tapahtumakalenteri	Linkki Peda.netiin

3.2 Opetuksen yleinen järjestäminen

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Lukuvuoden monialaisen oppimiskokonaisuuden teemana on **Hyvinvoiva koulu**. Koululla [monialaiset oppimiskokonaisuudet](#) toteutetaan seuraavasti:

Vuosi-luokka/-luokat	Opetussuunnitelmasta nostetut tavoitteet	Ajankohta	Toteutustapa
----------------------	--	-----------	--------------

	Laaja-alaisina tavoitteina L2, Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, L3, Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sekä L7, Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen. Oppiainekohdattaiset tavoitteet tarkentuvat myöhemmin. Oppiaineissa 1–2: AI T1, T2; YM T8, T10; USK T5, T6; ET T1, T2 3–6: AI T1, T2; YM T8, T10; USK T10; ET T4, T10; YHT T7 7–9: AI T1, T2; Terveystieto T2, T4; YHT T7	Koko lukuvuosi	Oman luokan tunteja yhteensä 18 h (3 x 2 h ja 3 x 4 h) 10.10., 18.12., 28.1., 12.2., 30.4. Vahvistetaan yhdessä toimimisen taitoja sekä hyvinvointitaitoja.

Arviointi:

Valinnaisaineet

[Linkki](#)

3.3 Koulun ulkopuolella annettava opetus

Koululaisten tapaturmavakuutus kattaa myös koulun ulkopuolella toteutetun opetuksen ja toiminnan, mm. leirikoulut, taksvärkkipäivän, opintoretket, opiskelun Yrityskylässä, TET-jaksot sekä myös sen, että tavallisen koulupäivän aikana osa opetuksesta tai oppitunneista voidaan järjestää koulun ulkopuolella, esimerkiksi lähimetsässä.

Toiminta	Luokka/luokat	Ajankohta
Yrityskylä	6A, 6B, 6CD	Helmi-maaliskuu 2026
Yrityskylä	Yläkoulu	Syyslukukausi 2025
TET	8 lk	viikko 20
TET	9 lk	viikko 40
Eräretkikurssit Lievestuoreella	8. ja 9. lk valinnaiskurssit	28.–29.8.
Taidetestaajat	8 lk	helmi- ja toukokuu 2026
Graffitipajat	7 lk	syys-lokakuu 2026

Lisäksi kouluvuoden aikana järjestetään opintokäyntejä, oppilaiden tutustumiskäyntejä jatko-opintopaikkoihin sekä retkiä ja tapahtumia myöhemmin täsmennettävällä tavalla. Lukuvuoden aikana järjestetään myös muita koulun henkilökunnan ja oppilaiden yhteisiä tilaisuuksia ja tapahtumia koululla. Näiden aika, paikka ja sisältö määritellään erikseen ennen tilaisuutta/tapahtumaa. Huoltajia tiedotetaan näistä tarkemmin koulun tapahtumakalenterin ja Wilman kautta.

3.4 Opetuksen yhteydessä järjestettävä muu toiminta

Opetuksen yhteydessä järjestettävää muuta toimintaa ovat mm. aamu- ja iltapäivätoiminta, ruokailu, kirjasto, välitunnit, harrastekerhot sekä koulukuljetukset. Tänä lukuvuonna kehitämme oheista toimintaa:

Toiminta	Toiminnan tavoitteet
Jälkkäri ja Vertti	Mitkä ovat kehittämistavoitteet ja toimenpiteet lukuvuodelle 2025–2026?
Oman luokan tunnit	Toteutamme kuutena erillisenä kertana pitkin kouluvuotta 2–4 tunnin mittaisia ohjelmakokonaisuuksia, joiden tavoitteena on kehittää vuorovaikutustaitoja, itsetuntemusta, kouluhyvinvointia ja luokkien sisäistä ryhmähenkeä.

Arviointi:

3.5 Osallisuus, yhteistyö ja viestintä

Osallisuus, yhteistyö ja viestintä ovat tärkeitä elementtejä yhteisön hyvinvoinnin ja toimivuuden kannalta. Hyvän yhteistyön tavoitteena on huoltajien ja henkilöstön yhteinen sitoutuminen lasten ja nuorten terveen ja turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Tänä lukuvuonna kehitämme oheista toimintaa:

Kehittämisen kohde	Tavoitteet
Oppilaiden osallisuus	Ylläpidetään ja kehitetään edelleen vahvaa oppilastoimijuutta koulussa ja tarjotaan mahdollisuuksia osallistua, vaikuttaa ja tehdä kehittämistoimia kouluarkeen ja erilaisiin tapahtumiin yhdessä toimien. Koulun oppilastoimijoilla tarkoitamme: tv-agenttitoimintaa, Taimiakatemian ja koulukanitoiminnan oppilaita, kv. lähettiläitä, tukioppilaita, oppilaskunnan jäseniä, kirja-agentteja sekä liikkavakseja.

Arviointi:

3.6 Muut kehittämisen kohteet

Jokaisessa yksikössä on koottu erilaisin laadunarvioinnin menetelmin tietoa, jonka pohjalta voi tunnistaa yksikön vahvuuksia ja tavoitteita kehittämiseksi, esim. erilaiset koulukohtaiset hyvinvointiin liittyvät kyselyt. Kirjatkaa 1–2 tavoitetta sekä niihin liittyvät konkreettiset kehittämisen toimenpiteet (1–3/tavoite).

Yksikössä sovitaan, miten toimenpiteiden toteutumista seurataan ja kenen/keiden vastuulla toimenpiteiden toteuttaminen on. Vaikuttavuuden arviointiin kirjataan, miten kehittämisen toimenpiteiden vaikuttavuutta tullaan arvioimaan lukuvuoden aikana.

Vahvuudet

Yhteisöllisyys, hyvä työeetos ja halu kehittyä.

Kehittämislle asetetut tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta

Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta (vastuut ja vaikuttavuuden arviointi)
Oppilaiden yhteisöllisyyden ja opiskelurauhan tukeminen	Luokan ilmapiiri -kysely, keskustelu tuloksista ja toimenpiteiden edistäminen	Opiskelijahuoltoryhmä toteuttaa kyselyn, keskustelun sekä on tukena toimenpiteiden edistämässä.
Ahma-oppilaiden tuki kouluun tulemiseen ja koulussa pysymiseen	- hiljainen välitunti - Maja-mallin toteuttaminen - Yhteispelin toimintatavat esim. luokkapiiri - säännölliset oman luokan tunnit	

Arviointi:

4 Kasvun ja oppimisen tuki

4.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tuki meidän koulussa

4.1.1 Yleisopetus

Kehittämisen kohde	Tavoitteet/toimenpiteet
Inklusiivisuutta (osallisuutta) vahvistava toimintakulttuuri	Tavoitteena on ylläpitää lapsilähtöisyyttä tuen uudistuksen siirtymäajalla ja käytäntöjen muotoutumisessa. Toimenpiteet: Oman luokan päivät, yhteisöllisyyttä lisäävät yhteiset tapahtumat, mobiililaitteet poissa sisätiloissa ja oppilaiden aktiivisuutta ja vuorovaikutusta lisäävää paussitoimintaa, aktiivinen oppilastoimijatiimi, oppilas aktiivisesti toimijana häntä koskevissa asioissa
Oppimisympäristöt ja työtavat	Opettajat käyttävät mahdollisimman monipuolisia työtapoja osallistaen ja mahdollistaen oppimisen kaikenlaisille oppijoille. Opettajat käyttävät luokissa suunnitelmallista istumajärjestystä luodakseen oppilaille oppitunnille turvallisen ilmapiirin.
Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt	Kielitietoisuuden opetuksen vahvistaminen. Kuvallinen ja kirjallinen tuki ja selkokieli opetuksen tukena. Huolehditaan, että opettajat avaavat oppilaille jakson opiskeluun liittyvät tavoitteet ja niihin kuuluvat näytöt.

	Huolehditaan ja vahvistetaan, että kaikissa luokissa on jatkossakin näkyvillä sekä koulupäivän että oppitunnin struktuuri. Kirjataan käytössä olevat oppimista tukevat järjestelyt. Uutena käytäntönä on erityisopettajien pitämä konsultoiva Tukipausse-toiminta luokan- ja aineenopettajille. Tukipausse-toimintaa järjestetään kahdesti viikossa 30 minuuttia. Tukipausseilla opettajan kanssa yhdessä mietitään oppilas- ja ryhmäkohtaisia keinoja tukea koulunkäyntiä.
Ryhmäkohtaiset tukimuodot	Erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä ja pienemmissä ryhmissä. Aineenopettajien ja luokanopettajien kanssa yhteistä avointa keskustelua käydään koko ajan. Jokaisen jakson alussa aineen- ja luokanopettajat merkitsevät tuen tarpeet oppitunneillaan Tuentarvekartoitus-lomakkeeseen. Yleistä tukiopetusta käytetään oppituntien yhteydessä, esim. kaksi matematiikan opettajaa opettaa yhdessä yhtä luokkaa. Jokaisella luokalla on oma kansio, mihin kirjataan, mitä ryhmäkohtaista tukea toteutuu. Erityisopettajat keskustelevat luokan- ja aineenopettajien kanssa joustavista ryhmittelyistä ja kohdentavat sitä tarpeiden pohjalta. Jokaisen jakson alussa, kun käydään läpi Tuentarpeenkartoitust-lomake, arvioidaan tuen riittävyys ja sen kohdentuminen. Resurssin yhteismäärä ryhmäkohtaisiin on yli laskennallisen resurssin. Pääsääntöisesti käytössä on erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä tai pienemmässä ryhmässä. Opetuskielen tukiopetusta on 2 tuntia viikossa säännöllisesti eri opettajan vetämänä. Tukiopetusta on varattu noin 6–8 tuntia viikossa. Tämä tarkoittaa lukuvuoden edetessä.
Oppilaskohtaiset tukitoimet	Erityisopettaja seuraa yhdessä aineen- ja luokanopettajan kanssa oppilaiden oppimista. Silloin kun ryhmäkohtainen tuki ei riitä arvioidaan tarve siirtyä oppilaskohtaiseen tukeen monialaisesti yhdessä huoltajan kanssa. Jokaisen jakson alussa, kun käydään läpi Tuentarpeenkartoitust-lomake, arvioidaan tuen riittävyys ja sen kohdentuminen. Rajattua oppimäärää sekä osa tavoitekokonaisuuksittain opiskelevista oppilaista opiskelevat koulun pienryhmässä sekä erityisluokissa erityisluokanopettajien opetuksessa. Laaja-alaiset erityisopettajat tukevat muiden oppilaiden opintoja. Rajattua oppimäärää opiskelevat pienryhmän oppilaat integroituvat yleisopetuksen ryhmiin muissa oppiaineissa. Erityisluokkien oppilaat integroituvat taito- ja taideaineisiin mahdollisuuksien mukaan. Tavoitekokonaisuuksittain opiskelevat oppilaat opiskelevat omien oppimissuunnitelmien mukaisesti ja integroituvat tarvittaessa.

Arviointi:

4.1.2 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

	Tavoitteet/toimenpiteet
Opetuksen järjestämisen periaatteet	
Yhteistyön ja osallisuuden toimintatavat	Toiminta-alueittain opiskelevat oppilaat opiskelevat koulun kahdessa erityisluokassa yhdessä oppiaineittain opiskelevien oppilaiden kanssa. Luokissa ryhmäkoko on kahdeksan ja erityisluokanopettajan lisäksi luokissa työskentelee useampia ohjaajia. Oppilaiden tarpeet ja mahdollisuudet huomioiden opetusta järjestetään monipuolisesti sekä koulurakennuksessa että sen pihapiirissä erilaisissa toiminnoissa sekä koulun alueen ulkopuolella esimerkiksi kauppa-asioinneilla, työtoiminnassa ja julkisilla kulkuvälineillä liikkuen. Toiminta-alueittain opiskelevat oppilaat osallistuvat yhdessä muiden koululaisten kanssa koulun oppilaita koskeviin tapahtumiin.

Arviointi:

4.2 Kasvun ja oppimisen tuki perusopetuksessa

Perusopetuksen tehtävänä on tarjota kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen. Suunnitelmallisesti toteutetut oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt antavat kestävä pohjan sekä hyvinvoinnille, osallisuudelle, oppimiselle että oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiselle. Oppimisen tuki järjestetään ensisijaisesti oppilaan omassa opetusryhmässä ja tuen tulee olla suunnitelmallista, joustavaa ja tarvittaessa tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Huoltajalla on aktiivinen rooli oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemisessa.

Kaikkia oppilaita koskevinä ryhmäkohtaisina tukimuotoina tarjotaan yleistä tukiopetusta, opetuskielen tukiopetusta ja erityisopettajan antamaa opetusta muun opetuksen yhteydessä. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat oppilaalle riittämättömiä, tarjotaan oppilaalle oppilaskohtaisia tukitoimia.

Lapsen ja nuoren tarvitsema tuki on johdonmukainen jatkumo esiopetuksesta perusopetukseen, perusopetuksen sisällä sekä oppilaan siirtyessä perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen. Nivelvaiheiden tuki ja siirtymien ennakointi, suunnittelu ja arviointi toteutetaan sovittujen vuosikellojen mukaisesti.

[Yhtenäisen opinpolun vuosikello](#)

4.3 Tuki kasvun ja oppimisen palveluissa

Kasvun ja oppimisen palveluiden tavoitteena on laadukas kasvatus, opetus, ohjaus ja oppimisen tuki. Mahdollisuus terveeseen kasvuun ja hyvään oppimiseen turvataan takaamalla riittävät resurssit varhaiskasvatukselle, perusopetukselle ja nuorisopalveluille. Näin toimien varmistetaan riittävän tuen toteutuminen. Joustavien rakenteiden ja toimivien prosessien avulla tavoitellaan lasten, nuorten ja nuorten aikuisten tarpeen mukaista kasvun ja oppimisen tukea ja ohjausta.

5 Kehittämishohjelma 2023–2025

[Kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämissuunnitelma](#) vuosille 2023–2025 hyväksyttiin sivistyslautakunnassa 23.11.2022. Ohjelma pitää sisällään tulevaisuuden tavoitetilat sekä toimenpiteet yksikkö-, palvelualue- ja palvelun järjestäjätasolle. Tässä luvussa on kuvattu suunnitellut yksikkötason toimenpiteet lukuvuodelle 2025–2026 teemoittain.

5.1 Vuorovaikutustaidot ja yhteisöllisyys

Jokaisessa yksikössä johdetaan suunnitelmallisesti koko yhteisön vuorovaikutusosaamisen kehittymistä.

Hyvinvoinnin vuosikellon, VKHS-mallin sekä poissaolomallin vakiinnuttaminen osaksi toimintakulttuuria.

Toimintamalli	Suunnitelmallinen toiminta
Hyvinvoinnin vuosikello	Ennen jokaisen jakson alkua kirjataan vuosiluokka-/aineryhmittiimeissä seuraavan jakson edistettävä teema ja sisällöt. Vuosikellon asioita edistetään myös oman luokan tunneilla.
Väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli (VKHS-malli)	Yhteisöllisyyden vahvistaminen: Koulun oman luokan –tunneilla keskitytään näihin teemoihin (yhteistyö näistä asioista vastaavan tiimin kanssa) Turvallinen kouluyhteisö: Syksyn ensimmäisillä ys-kerroilla VKHS-tiimi terävöittää ja muistuttaa epäasialliseen käytökseen liittyvän systemaattisen puuttumisen tärkeyttä. Osallisuutta vahvistavia asioita: Selvitellään mahdollisuutta järjestää seiskaluokille Elävä kirjasto –tyyppinen pajapäivä yhdenvertaisuusasioista. Tehdään oppilaille ja henkilökunnalle tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely.
Poissaolomalli	Luokanohjaaja ja luokanopettaja katsoo ennen jokaisen jakson loppua luokkansa oppilaiden tilanteen.
Oman luokan tunnit	Oman luokan tunnit on jaettu tasaisesti ympäri lukuvuotta ja niiden ohjelmasisällöissä hyödynnetään hyvinvoinnin vuosikellon tavoitteita. Päivien sisällöt on laadittu suunnitelmallisesti hyvinvointia, itsetuntemusta ja yhteisöllisyyttä vahvistaviksi. Päivistä kerätään palautetta, jonka mukaan toimintaa arvioidaan ja kehitetään.

Arviointi:

5.2 Toimintaympäristön rakenteet ja prosessit

Organisoi erilaiset tuen palveluiden muodot tarkoituksenmukaisella ja kestäväällä tavalla hyödyntäen erilaisia malleja sekä rakenteita.

Kirjaukset lukuvuosisuunnitelmaan lukuihin 4.1.

Tukee lasten, nuorten sekä nuorten aikuisten harrastamista ja liikunnallista elämäntapaa kehittämällä yksikön rakenteita ja toimintatapoja.

Kirjaukset lukuvuosisuunnitelmaan lukuun 6.3

5.3 Osaavat ja hyvinvoivat ammattilaiset

Tukee työntekijätaitojen kehittymistä hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Keväällä 2025 toteutettiin henkilöstökysely. Sen tulosten pohjalta lukuvuodelle 2025–2026 nostetaan 1–2 kehittämisen kohdetta/tavoitetta ja niille käytännön toimenpiteet sekä seuranta.

Kehittämisen kohde/tavoite	Käytännön toteutus
Työntekijän hyvinvointi	*Tyhytiimillä tavoitteena on tarjota työntekijälle työn vastapainoksi pienempiä ja isompia ilahduttavia asioita. Kouluarkeen tuodaan useampana päivänä lukuvuonna brunssia, herkkuja, paussitoimintaa aikuisille tms. Vapaa-ajalla työntekijä voi mielenkiintonsa mukaisesti osallistua kirjapiiriin, liikuntaan, kulttuuritapahtumiin tai yhteisiin illanviettoihin. *Osallistumismahdollisuuksien ylläpitäminen ja vahvistaminen. Mittarit: - Onko ollut osa jotakin tiimiä Kyllä/Ei - Onko ollut mahdollisuus antaa palautetta johdolle Kyllä/Ei
Yhteisöllisyyden lisääminen	Tarjotaan työyhteisölle erilaista tekemistä ja erilaisia tapahtumia, joihin osallistuminen lisää yhteisöllisyyttä. Toiminnassa huomioidaan koko henkilökunta ja työyhteisö. Tiimin tavoitteena on, että kaikki yhteisöllinen toiminta jakaantuisi enemmän koko työyhteisölle.

Arviointi:

Yksikössä on ajantasainen perehdytysuunnitelma sekä sovitut perehdyttäjätahot.

Keväällä 2025 julkaistiin uudet perusopetuksen perehdytyskortit opettajien sekä muun henkilöstön perehdyttämiseen. Niiden pohjalta varmistetaan, että oman yksikön perehdytysuunnitelma sekä perehdyttäjätahot ovat ajan tasalla ja uudet työntekijät perehdytetään suunnitelmallisesti.

Toimenpide	Seuranta
Perehdytysuunnitelma on päivitetty ja käytössä	Jatkamme kaupunkitasoisen perehdytysuunnitelman ja koulun oman perehdytysuunnitelman käyttöä. Lyhytaikaisten sijaisten kohdalla käytämme pikaperehdytysasiakirjaa.

Arviointi:

5.4 Yhteisöllinen johtaminen, tietoperustaisuus ja laadun arviointi

Kerää ja tallentaa sovitut, eri arviointimenetelmillä saadut tiedot yhteisesti sovittuun paikkaan.

Kasvun ja oppimisen SharePointin käyttöä vakiinnutetaan.

Käsittelee eri arviointimenetelmillä saatuja tuloksia avoimesti ja hyödyntää niitä toiminnan kehittämisessä.

Kirjaukset lukuvuosisuunnitelman luvussa 3.7.

6 Kaupunkistrategiasta nousevat muut teemat

6.1 Kansainvälisyys

Kansainvälistä toimintaa ja kansainvälisyyskasvatusta tulee suunnitella koulun omista tarpeista ja resursseista sekä opetussuunnitelmasta käsin. Siten se tulee osaksi koulun toimintakulttuuria ja tukee oppimista antaen lisäarvoa koulutyölle.

Koulujen kansainvälisyyden tasot ja esimerkkejä toiminnoista:

Kansainvälisyys laaja-alaisena osaamisena: miten näkyy koulun toimintakulttuurissa, arvoissa, jokapäiväisessä toiminnassa ja opetuksessa?

Kotikansainvälisyys: kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisen kouluympäristön mahdollisuuksien huomioiminen, oman äidinkielen opetus, 3. luokan syyslukukaudella valittavana olevien A2-kielten kielivalintatiedotus, monialaiset oppimiskokonaisuudet, teemapäivät, kansainvälisten vierailijoiden vastaanottaminen, ystävyyskoulut, kirjeenvaihdot, teknologiset ja virtuaaliset yhteistyömahdollisuudet kuten eTwinning-verkkoalustan hyödyntäminen, koulun omat tapahtumat

Alueellinen ja kansallinen yhteistyö ja verkostot: esimerkiksi L2-yhdysopettajaverkosto (joka koulusta edustaja), kehitysjärjestöyhteistyö, yliopistoyhteistyö, kansalliset konferenssit, koulutukset

Kansainvälinen yhteistyö ja -liikkuvuus: esimerkiksi Erasmus+- tai Nordplus- ohjelmien rahoittamat oppilaiden ja/tai henkilöstön liikkuvuudet sekä yhteistyöhankkeet, ystävyyskoulu- ym. vaihdot

Koulu merkitsee taulukkoon kehittämisen tavoitteet ja toiminnot niille kansainvälisyyden tasoille, joita lukuvuonna toteutetaan. Yllä olevat kv-tasojen toimintoesimerkit auttavat painopisteiden ja tavoitteiden kirjaamisessa.

Koulun kansainvälisyyden tasot	Lukuvuoden toiminnan painopisteet /tavoitteet
Kansainvälisyys laaja-alaisena osaamisena	Monikulttuurisuus Suomessa, saamelaisuus, romanikulttuuri, suomenruotsalaisuus jne. Aamunavausten yhteyteen teemapäivinä tieto/toimintapaketteja luokkiin pidettäväksi, kansainvälisyysviikolle oman luokan tunnit. Oppilasvaihtoa puolalaisen ja espanjalaisen koulun kanssa. Kansainvälisyyslähettiläiden toiminta ulkomaalaisten vieraiden kanssa.
Kotikansainvälisyys	*Kansainvälisyysviikolla oman luokan tunnit, ja mahdollisesti muuta toimintaa kuten tietokilpailu loppuun, disko, kansainväliset leikit. Vierailuja ja teemaan sopivia toimintoja aiheen mukaisesti, ajoitetaan oman luokan tunteihin. *6.2. saamelaisten kansallispäivä ja muut teemaan liittyvät päivät huomioidaan. *Kansainvälisyyslähettiläät 5-9 –luokat. Kv-lähettiläät kiertelemään luokkiin ensimmäisenä oman luokan päivänä. Opettajat kysyvät suoraan. Pidetään yhteinen aloitusinfo.
Alueelliset/ kansalliset verkostot ja yhteistyö	*ForThem-verkoston kautta yhteistyö yliopiston kanssa, vaihto-opiskelijoita ja vierailijoita eri maista. *Kansalaistiedetutkimus yliopiston opiskelijoiden kanssa. *Vaihto Puolasta meille, viime lukuvuonna vierailu Puolaan. Toukokuussa uusi vierailu Puolaan. Ryhmä meiltä Espanjaan maaliskuussa.
Kansainvälinen yhteistyö ja liikkuvuus	Haetaan lyhytaikaista rahoitusta aikuisten Italian vierailua varten. Pohjustetaan ensi vuotta varten akkreditoinnin hakua. Vieraiden vastaanotto Puolasta ja matka Puolaan oppilasryhmän kanssa.

Arviointi: Seuraamme oppilastoimijoiden määrää kv-lähettiläissä, ulkomaalaisten vierailijoiden määrää koulussamme, sekä pidettyjen toimintojen määrää aamunavausten ja oman luokan tuntien yhteydessä. Toimintojen kattavuus koskemaan koko koulun oppilaita. Tavoitimme kaikki?

Kansainvälisyys perusopetuksessa

Opetussuunnitelman perusteissa kansainvälisyys on ennen kaikkea globaalikansalaisuuden valmistamista. Kansainvälisyyttä voidaan tukea perusopetuksessa neljällä tasolla.

Kansainvälisyys laaja-alaisena osaamisena eli asenteina, uskalluksena ja ymmärryksenä koskee kaikkia opetuksen piirissä olevia lapsia ja nuoria varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä kasvatus- ja opetushenkilöstöä. Globaalikansalaiseksi kasvaminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu sekä AGENDA2030-kestävät arvot ovat tärkeä osa kasvatuksen ja opetuksen sisältöjä sekä toimintakulttuuria.

Kotikansainvälisyydessä huomioidaan omien kulttuurisesti sekä kielellisesti moninaisten toimintaympäristöjen mahdollisuudet globaalikansalaisen taitojen kehittymisessä. Kotikansainvälistymistä voidaan toteuttaa myös tieto- ja viestintäteknologian keinoin.

Alueelliseen ja kansalliseen yhteistyöhön sekä verkostoihin osallistuminen ja niissä toimiminen mahdollistaa kokemusten ja osaamisen hankkimisen sekä jakamisen. Yhteistyö ja verkostoituminen tukee kansainvälisen toiminnan kehittämistä.

Kansainvälinen toiminta ja liikkuvuus sisältää koulun hankkeet, joissa liikutaan yli valtionrajojen. Liikkuvuuksia sisältävissä hankkeissa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan resurssiviisas matkustaminen.

Kansainvälisyys kasvun ja oppimisen palveluissa

Kaupunkistrategian mukaisesti kasvun ja oppimisen palveluissa painotetaan myös kansainvälisyyttä. Kulttuurinen osaaminen ja vuorovaikutus ovat olennaisia taitoja globaalikansalaiseksi kasvamisessa. Kansainvälisyys monipuolistaa lapsen, nuoren ja nuoren aikuisen kokemusmaailmaa, avartaa maailmankuvaa ja vahvistaa valmiuksia toimia eettisesti ja kestävästi globalisoituneessa maailmassa. Kansainvälisyysosaamista tuetaan tavoitteellisesti kaikilla ikätasoilla sekä kaikissa laaja-alaisen osaamisen mahdollistavissa oppimisen tilanteissa. Kansainvälistymistä pyritään toteuttamaan myös mahdollisimman resurssiviisaasti, esimerkiksi kotikansainvälisin keinoin hyödyntämällä kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisia toimintaympäristöjä.

6.2 Resurssiviisaus

Ympäristövahtiin on kirjattu Jyväskylän kaupungin kestävä kehityksen tavoitteet, toimenpiteet ja tehtävät. Koulujen yksikkötasoisien suunnitelman taulukkoon kirjataan perusopetuksen vastuualueen toimenpiteistä (83, 137, 138 ja 139) johdetut tehtävät sekä niiden aikataulut, seuranta ja vastuuhenkilöt. Suunnitelmat laaditaan syyslukukauden aikana.

[Ympäristövahti \(jyvaskyla.fi\)](http://ymparistovahti.jyvaskyla.fi)

Lisäksi koulu voi kirjata perusopetuksen ympäristötavoitteista johdettuja muita yksikkökohtaisia tavoitteita ja toimenpiteitä.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Toteutuuko (kyllä/ei) / käytännön toteutus / aikataulu / vastuuhenkilö(t)
Koululla on käytössä erillinen ympäristösuunnitelma	Ei kokonaisuudessaan, mutta sitä on laadittu
Yksikön jätteiden lajittelu on organisoitu	Kyllä/ lajitteluastioita löytyy / Kestävä tulevaisuus tiimi
Koululla on käytössä ympäristökasvatuksen vuosikello	Kyllä / Mankolan koulun vihreä vuosikello / Kestävä tulevaisuus tiimi
Ympäristövastaava osallistuu koulujen ympäristövastaavien verkoston toimintaan	Kyllä / Osallistuminen yhteisiin tapaamisiin / Kestävä tulevaisuus tiimi
Luontoa hyödynnetään oppimisympäristönä eri oppiaineissa	Kyllä / Kasvihuone, lähiluonto ja järvet/ Opettajat
Osallistutaan hävikkiseurantaviikkoon syyskuussa Kylän Kattauksen kanssa	Kyllä / Arvauskilpailu sekä aiheen esiin nostoa / Kestävä tulevaisuus tiimi

Arviointi:

Resurssiviisaus perusopetuksessa

Perusopetus varmistaa vuosittain lapsille ja nuorille järjestettävän kiertotalousneuvonnan toteutumisesta. Toteuttaminen varmistetaan yhteisellä vuosikellolla, johon kirjataan säännölliset toimenpiteet ja tehtävät yhteistyössä ympäristöyhdyshenkilöiden verkoston kanssa.

Jokaisesta yksiköstä tulee löytyä ympäristöyhdyshenkilö sekä ympäristösuunnitelma osana lukuvuosisuunnitelmaa. Vuosikelloon kirjataan säännölliset ympäristökasvatukseen liittyvät tehtävät.

Perusopetuksessa kannustetaan lapsia, nuoria ja perheitä liikkumaan fiksusti lihasvoimaa ja julkisia hyödyntäen. Lisäksi järjestetään säännöllisesti kampanjoita ja tapahtumia fiksun liikkumisen esiin nostamiseksi.

Perusopetus järjestää osana ruokahävikki- ja normaalia arkea kasvatuksellista toimintaa vastuullisen ja ekologisen ruokakäyttäytymisen vahvistamiseksi ja ruokahävikin vähentämiseksi.

Resurssiviisaus Kasvun ja oppimisen palveluissa

Kasvun ja oppimisen tavoitteena on kasvattaa resurssiviisaita, kestävään tulevaisuuteen katsovia ihmisiä. Tähän päästään tehostamalla nuorisopalveluiden, koulujen ja päiväkotien kestävän kehityksen kasvatusta osana opetus- ja kasvatustyötä, samalla parantaen kaupunkiympäristön tilaa sekä pienentäen ympäristöön kohdistuvien toimien kuormitusta. Pitkän aikavälin ympäristötavoitteiden asettaminen ja toimenpiteiden vuosittainen päivittäminen ovat toimenpiteistä tärkeimpiä. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan Resurssivissas Jyväskylä 2040 ohjelman päivituksen yhteydessä ja seurannassa.

[Ympäristövahti \(jyvaskyla.fi\)](http://jyvaskyla.fi)

6.3 Liikunnallinen elämäntapa

Koulussa tulee edistää lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa. Liikkuvaan ja terveelliseen elämäntapaan kannustavaa ohjausta toteutetaan suunnitelmallisesti.

Tavoitteet ja toimenpiteet	Toteutuuko (kyllä/ei) / käytännön toteutus / aika-taulu / vastuhenkilö(t)
Koulu täyttää vuosittaisen Liikkuva koulu -nykytilanarvioinnin	Kyllä/ LK- yhdyshenkilöt yhdessä oppilaskunnan/liikkavaksien kanssa
Koululla on Liikkuvaksi tai muuta oppilaiden vertaisliikuttajatoimintaa	Kyllä / yläkoululla on vuoden valinnainen Liikkavaksikurssi ja sen lisäksi liikkavaksitoimintaa.
Kaikilla oppilailta on mahdollisuus osallistua vähintään yhteen liikuntaharrastukseen koulupäivän yhteydessä	Ei /Kerhotoimintaa keskiviikko- ja lauantai-iltojen aikana alakoulun oppilaille.
Koulussa on pitkät välitunnit (25-30min)	Kyllä /kaksi 30min välituntia kahdesti päivässä

Koulussa on liikunnallisia välitunteja	Kyllä / Jakson mukaan koulun sisä- ja ulkoliikuntapaikat ovat välituntisin oppilaiden käytössä
Move mittaustuloksia käsitellään koulussa; henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kanssa	Kyllä / Move- mittausten tuloksia käsitellään oppilaan ja huoltajan kanssa terveystarkastusten yhteydessä 5. ja 8.luokalla
Ohjeistetaan opettajia, miten tarvittaessa ohjata perhe liikunta-neuvontaan.	Ei /Terveystarkastaja tekee tarvittaessa
Liikkuvaan ja terveelliseen elämäntapaan liittyvistä asioista viestitään koteihin aktiivisesti	Oppilaita ja huoltajia informataan koulun kerhotoiminnasta sekä Jyväskylän kaupungin Liikuntalaturitoiminnasta
Osallistutaan liikunnallista elämäntapaa tukeviin tapahtumiin ja teemapäiviin	Esim. Nuorten maraton, Euroopan urheiluviikko, oppilasurheilu, koulun omat tapahtumat, Palokan koulujen yleisurheilukisat, Kaikki Pelaa tapahtuma, Palokan alueen yleisurheilukisat, Palokka-Mankola haastepelit

Arviointi:

- Liikkuva Koulu Nykytilan arviointi
- Järjestetyt tapahtumat
- Toimintaan osallistuvien oppilaiden määrät

Lukuvuoden aikana järjestetään myös muita koulun henkilökunnan ja oppilaiden yhteisiä tilaisuuksia ja tapahtumia. Näiden aika, paikka ja sisältö määritellään erikseen ennen tilaisuutta/tapahtumaa. Huoltajia tiedotetaan näistä tarkemmin erikseen.

Liikunnallinen elämäntapa perusopetuksessa

Kaikki Jyväskylän perusopetuksen koulut ovat Liikkuvia kouluja. Liikkuva koulu -ohjelma tukee toiminnallista opetusta, välituntiliikuntaa ja koulumatkaliikuntaa. Liikkuva koulu on osa liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja kokonaisuutta, jota työskytään yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa. Lisäksi kouluissa on käytössä hyvinvoinnin vuosikello, jonka tarkoituksena on vahvistaa sekä oppilaiden että henkilökunnan kokonaisvaltaista hyvinvointia. Yksi hyvinvoinnin teemoista on liikunta. Kouluja kannustetaan hakemaan mukaan myös Fiksusti kouluun -ohjelmaan.

Liikunnallinen elämäntapa kasvun ja oppimisen palveluissa

Lasten ja nuorten kasvattaminen liikunnalliseen elämäntapaan on Liikuntapäätöskirjan strategiakärjen mukainen erityistavoite kaupungin palveluissa. Kaupunkistrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattu lupaus edistää lasten ja nuorten liikkumista päiväko-deissa, kouluissa ja vapaa-ajalla. Näin toimimalla vahvistetaan yhteisöllisyyttä, tuetaan liikunta- ja harrastustoimintaa sekä vähennetään yksinäisyyttä. Lasten ja nuorten liikkumisen edistämisen toimenpiteet on kirjattu Jyväskylän kaupungin poikkihallinnolliseen liikku-missuunnitelmaan.

6.4 Kulttuuri

Kompassi on osa perusasteen opetussuunnitelmaa ja se tavoittaa kaikki oppilaat. Sen toteuttamista varten jokaisella koululla on nimetty kulttuurivastaava, joka huolehtii omalla koululla tiedonkulusta Kompassin ohjelmaan liittyen, osallistuu kulttuuriopetus-suunnitelmaa koskeviin tiedotustilaisuuksiin ja antaa palautetta sen toteutumisesta. Kaikki opettajat huolehtivat oman luokkansa ilmoittautumisista Kompassin ohjelmaan.

Koulun oman kulttuuritoiminnan kehittäminen

Tavoite	Toimenpiteet
Tapahtumajärjestämisen terävöittäminen ja osallisuuden syventäminen mukavilla tapahtumilla.	- Itsenäisyyspäivän juhla - Talent - Yhteiset aamunavaukset - Oppilaiden kannustaminen esiintymään - Tapahtumajärjestämisen käytäntöjen vahvistamisen jatkaminen

Arviointi:

Kulttuuri perusopetuksessa

Perusasteen opetussuunnitelmassa korostetaan erilaisten taitojen oppimista, joita vaihtuvat sisällöt tukevat. Yli oppiainerajat ylittävää monialaista oppimista suunnitellaan yhdessä myös koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Yksi näistä on Kulttuuripalvelujen kanssa yhteistyössä laadittu ja toteutettava kulttuuriopetussuunnitelma Kompassi. Kompassi tavoittaa vuosittain kaikki 0.–9. luokkien oppilaat. Toteutuksesta vastaavat yhteistyössä perusopetus- ja kulttuuripalvelut, kaikki kaupungin taidelaitokset ja joukko muita taiteen ammattilaisia. Kompassi turvaa tasapuolisen kulttuuriopetuksen koko peruskoulun ajan ja siten toteuttaa osaltaan opetussuunnitelman tavoitteita. Kompassi sisältää vuosittaiset kulttuuriretket, esitykset ja taidepajaohjelman, tekee kulttuurikasvatuksesta tavoitteellista ja jäsentynyttä, tukee uusien oppimisympäristöjen löytymistä sekä koulun ja kulttuurin välistä yhteistyötä. Kompassi huomioi myös erityisryhmät.

<https://www.jyvaskyla.fi/kulttuuriaitta/varhaiskasvatus-ja-koulut/kompassi>

<https://peda.net/jyvaskyla/kulttuuriopskompassi>

Kulttuuri kasvun ja oppimisen palveluissa

Jyväskylän kaupungin kulttuuripalvelut tuottaa lapsille, nuorille ja perheille runsaasti laadukkaita kulttuuripalveluita: tapahtumia ja esityksiä (Lasten Lysti- tapahtumavuosi, Lysti-Kylä-festivaali) sekä kokonaissuunnitelmiin perustuvien Kompassin, Kulttuurineuvolan ja varhaiskasvatuksen kulttuuritarjonnan.

Kulttuuripalvelut koordinoi seudullista lasten- ja nuortenkulttuurin yhteistyöverkosto Kulttuuriaittaa. Kulttuuriaitta on yksi Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton perustajajäsenistä.

6.5 Elinvoima

Yrittäjyystiimi järjestää lukuvuonna 2025–26 joulu- ja kevätmarkkinat marras- ja toukuussa. Jo perinteeksi muodostuneet markkinatapahtumat ovat iso ja merkittävä yhteistyömuoto ympäröivän asuinalueen ja oppilaiden vanhempien kanssa. Markkinat mahdollistavat koulun ja lähialueen asukkaiden sidosryhmätoiminnan, kohtaamisen ja tuovat koulua tutummaksi ympäröivälle asuinalueelle.

Markkinatapahtumissa oppilaat saavat mahdollisuuden harjoitella tuoteinnovointia, markkinointia, esiintymistä, vuorovaikutustaitoja sekä yritystoiminnan budjetointia. Markkinoille osallistuvat alakoulun Yrittäjäsankari-ryhmät (5.–6.luokkalaiset), yläkoulun yrittäjyysryhmä (8.lk) sekä kasvihuonetoiminta. Markkinoille voivat tulla myymään myös yksittäiset oppilaat tai muut luokat.

- Opinto-ohjauksen ja yhteiskuntaopin yhteistyö yrityskylätapahtumaan osallistumisessa ja erillisissä yritysvierailuissa.*
- 8-luokkalaisista muodostettu viiden hengen joukkue osallistuu uuteen Business Race –tapahtumaan 3.9.*
- Yrittäjyyden esiintuominen aamunavauksessa valtakunnallisena Yrittäjänpäivänä.*
- Yläkoulun yrittäjyysryhmä osallistuu koulun Makosa-päivän markkinointiin.*

Edistetään koulun kasvihuoneen toimintaa omarahoitteisesti yrittäjyyden kautta.

Elinvoima perusopetuksessa

Perusopetuksessa kaupunkistrategian mukaista elinvoiman rakentumista tukee vahvojen perustaitojen oppimisen lisäksi laaja-alaisen osaamisen tavoitteet. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laaja-alainen osaaminen koostuu seitsemästä osa-alueesta: 1) Ajattelu ja oppiminen, 2) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, 3) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, 4) Monilukutaito, 5) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, 6) Työelämätaidot ja yrittäjyys ja 7) Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen.

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla. Siihen, miten oppilaat käyttävät tietojaan ja taitojaan, vaikuttavat oppilaiden omaksumat arvot ja asenteet sekä tahto toimia.

Laaja-alaisen osaamisen lisääntynyt tarve nousee ympäröivän maailman muutoksista. Ihmisenä kasvaminen, opiskelu, työnteke sekä kansalaisena toimiminen nyt ja tulevaisuudessa edellyttävät tiedon- ja taidonalat ylittävää ja yhdistävää osaamista.

Elinvoima kasvun ja oppimisen palveluissa

Jyväskylän kaupunkistrategian mukaisesti elinvoima rakentuu muun muassa työllisyyden vahvistamisesta, kasvavista yrityksistä, houkuttelevista työpaikoista sekä yritysten ja

korkeakoulujen kanssa toteutettavista tutkimus- ja kehitysinvestoinneista. Kasvun ja oppimisen palveluissa voimme tukea tätä strategista tavoitetta edistämällä lasten ja nuorten hyvää kasvua ja oppimista, innovatiivisuutta, yritteliäisyyttä ja valmiuksia kohdata tulevan työelämän moninaiset tarpeet.

7 Suunnitelmat

7.1 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986
Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325

Koulut ovat velvollisia edistämään ja seuraamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista omassa yksikössään. Seurannan perusteella löydetty kehittämistoimenpiteet lukuvuodelle 2025–2026:

Kehitettävä teema ja tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Aikataulu, vastuhenkilö, milloin arvioidaan
Tietoisuuden lisääminen (erilaisuus, rasismi, väkivalta yms.) Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön esille tuominen kaikissa op- piaineissa ja koko kouluym- päristössä	- Asiaan liittyvien materiaalien laittaminen esille koulun seinille - Selvitetään mahdollisuutta Elävä kirjasto -tyyppisestä pajapäivästä seiskaluokille Esimerkiksi: - Kahdeksansille luokille suuri opinto-kokonaisuus äidinkielen tunneilla - Terveystiedon seksuaalisuuskasvatus	- Elo-syyskuu, LaPu & ViHi - syyslukukauden aikana, VKHS-tiimi - Kaikki opettajat koko lukuvuoden ajan, muu henkilökunta mukana
Oppilaiden ja henkilökunnan kuuleminen ja esille nousseisiin epäkohtiin tarttuminen	- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn teettäminen niin oppilaille kuin henkilökunnallekin	- 10.10. Oman luokan päivässä kaikille luokkasteille, JuHi, ViHi, LaPu
Epäasialliseen kielenkäyttöön ja toimintaan puuttaminen systemaattisesti	- Hyvän huomaaminen - Muistutetaan koulun seuraamuksesta (tuntimerkintä, kasvatuskeskustelu, jälki-istunto)	- Ys-ajalla syksyllä, VKHS-tiimi

Arviointi:

7.2 Opiskeluhooltosuunnitelma

Yksikkökohtainen tarkenne kaupungin yhteiseen suunnitelmaan [koulun sivuilla](#).

7.3 Ympäristösuunnitelma

Luku 6.2. toimii koulun ympäristösuunnitelmana. Jos yksikössä halutaan kirjata perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen ympäristötavoitteista johdettuja tai muita yksikkökohtaisia tavoitteita ja toimenpiteitä, niin ne kirjataan tähän.

Tavoite/päämäärä	Toimenpiteet	Vastuut, aikataulu
Lisätään jätehuolto-/kiertotalousneuvontaa perusopetukseen	Mustankorkean tms. vierailu alakoulussa Yläkoulussa teema esillä muun muassa kotitaloudessa ja biologiassa sekä maantiedossa.	Luokanopettajat Aineenopettajat
Ympäristösuunnitelmat ja vuosikellot luodaan perusopetukseen.	Mankolan koulun ympäristösuunnitelmaa toteutetaan vihreän vuosikellon puitteissa eri vuosiaasteilla.	Kestävä tulevaisuus tiimi
Kasvatetaan lapsia ja nuoria fiksiksi liikkujiksi koulupäivinä tapahtuvan arkityön sekä erilaisen tapahtumien kautta	Liikkavaksitoiminta Koulumatkat suositellaan kuljettavaksi lihasvoimin	Liikunnanopettajat
Perusopetuksen ja Kylän Kattauksen yhteiset ruokahävikin seurantaviikot/ympäristöteemaviikot ja TET-jaksot kouluissa.	Hävikkihiikot ja hävikin punnitseminen TET-jaksot	Kestävä tulevaisuus - tiimi Opot

Arviointi:

7.4 Muut suunnitelmat

	Päivitetty
Pelastussuunnitelman yleinen osa	29.9.2025
Pelastussuunnitelman toimintakortit	29.9.2025
Kriisisuunnitelma	29.9.2025
Yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma	29.9.2025